

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550 AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Aanbiedingsbrief monitor afval en grondstoffen	2026775		14-06-2016

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij bieden wij u met genoegen de eerste monitor afval en grondstoffen aan. Van nu af aan gaan wij uw raad tweemaal per jaar middels deze monitor informeren over stand van zaken rondom de invoering van omgekeerd inzamelen.

Wat valt op in de 1^e monitor?

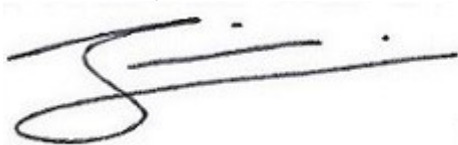
Het eerste kwartaal van 2016 is het restafval in Hengelo afgenomen met 20 kilo per persoon op jaarbasis. In 2015 gooiden de Hengeloërs nog 145 kilo restafval per persoon weg. In 2016 is dat op basis van de cijfers van het eerste kwartaal 125 kilo. Het succes is te danken aan de invoering van de verpakkingencontainer en de milieupleinen op buurniveau. In 2011 gooide de Hengeloër nog 239 kilo restafval weg. In het eerste jaar Diftar (2012) werd dit gemiddeld 169 kilo.

Politieke markt op 6 september 2016

Graag willen wij op 6 september aanstaande tijdens een politieke markt met u in gesprek over deze eerste monitor. Daarbij willen we in ieder geval ingaan op:

- De positieve effecten van de invoering van de verpakkingencontainer: minder restafval, meer verpakkingenmateriaal
- Financiële effecten van omgekeerd inzamelen
- Hoe gaan we de volgende fase aanpakken? Hoe herschikken we de ondergrondse containers voor restafval en wanneer nemen we de grijze container definitief in?

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Let op:

Per 18 april is het Publieksplein te bezoeken aan de Hazenweg 121.

Bezoekadres

Hazenweg 121

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Monitor afval en grondstoffen

Voorjaar 2016

1. Inleiding

Op 1 juli 2015 heeft de raad de nota 'Scenariokeuze Afvalloos Hengelo' vastgesteld. De komende jaren wordt omgekeerd inzamelen in Hengelo ingevoerd. Dit gebeurt fasegewijs:

1. Verpakkingenton voor laagbouw
2. Milieueilanden en –pleinen
3. Ondergrondse containers restafval

Vanaf dit jaar gaan wij tweemaal per jaar middels een monitor in op de stand van zaken van de invoering van omgekeerd inzamelen: wat is afgesproken, wat is gerealiseerd en hoe ziet het vervolg eruit.

In deze monitor gaan wij in op de eerste effecten van omgekeerd inzamelen. De focus ligt daarbij op de stromen restafval, verpakkingsmateriaal en oud papier.

Fors minder restafval, verpakkingencontainer is een succes

Algemeen beeld is dat de hoeveelheid restafval per inwoner in het eerste kwartaal fors is afgenomen. Zet deze trend zich door dan komen we uit op 125 kg per inwoner. Een daling van 20 kg! Ook constateren we dat de verpakkingencontainer een succes is: de hoeveelheid verpakkingsmateriaal per inwoner is gestegen van 25 naar 36 kg.

We constateren dat we goed op weg zijn, maar ook dat er nog een flinke slag nodig is om onze doelstelling van een afvalloos Hengelo in 2030 te realiseren.

2. Stand van zaken invoering omgekeerd inzamelen

2.1 Verpakkingenton voor laagbouw succesvol ingevoerd

Conform afspraak is per 1 januari 2016 de verpakkingenton ingevoerd. Zo'n 25.000 huishoudens maken inmiddels gebruik van de ton. De overige 1.500 huishoudens in laagbouwwoonings hebben afgezien van een verpakkingenton. Deze groep brengt het verpakkingsmateriaal naar de milieupleinen en –eilanden.

2.2 Milieupleinen

Tegelijk met de uitrol van de verpakkingenton zijn specifiek voor de hoogbouw vooralsnog bovengrondse milieupleinen voor verpakkingen en papier gerealiseerd. Het overgrote deel van deze pleinen is inmiddels gerealiseerd. We hebben enige vertraging opgelopen a.g.v. een te late uitlevering van de bakken. Daarnaast zijn wij op een aantal locaties nog in gesprek met bewoners om de optimale plek te vinden.

In de zomer van 2017 hebben we voldoende zicht op de effecten van de invoering van omgekeerd inzamelen inclusief mogelijke seizoensinvloeden. Dan wordt besloten of de milieupleinen beter ondergronds kunnen worden geplaatst. In dat geval zullen wij de raad separaat een kredietvoorstel doen.

2.3 Milieueilanden

Daarnaast wordt gewerkt aan het realiseren van een 20-tal ondergrondse milieueilanden. Wij verwachten deze conform afspraak in 2016 gerealiseerd te hebben. De papiercontainers worden standaard voorzien van een grotere vulopening.

2.4 Herschikking ondergrondse containers restafval

De volgende stap die we gaan zetten is de vervanging van de grijze container voor restafval door een netwerk van ondergrondse containers met een gemiddelde brengafstand van 250 meter binnen de bebouwde kom. Dit netwerk kunnen we realiseren door de herschikking van het bestaande areaal aan ondergrondse containers. Belangrijk uitgangspunt is maatwerk voor specifieke doelgroepen zoals ouderen en gehandicapten.

In de nota 'Scenariokeuze afvalloos Hengelo' hebben wij aangegeven per 1 januari 2017 een begin te willen maken met deze herschikking . We kiezen daarbij voor een gebiedsgerichte benadering. De stad is opgedeeld in 19 deelgebieden waar fasegewijs de herschikking wordt uitgevoerd. In een aantal gebieden zullen ondergrondse containers worden verwijderd en herplaatst (bijv. Klein Driene), terwijl in andere gebieden ondergrondse containers worden bijgeplaatst (bijv. Hasseler Es). Voordat er ondergrondse containers worden aangelegd, verplaatst of verwijderd vindt communicatie met de inwoners plaats. Alle bewoners krijgen een persoonlijke brief thuis en worden uitgenodigd voor inloopbijeenkomsten. Ondergrondse containers die worden verwijderd krijgen een sticker met de boodschap "Ik verhuis naar.....".

Naar verwachting is het vernieuwde netwerk van ondergrondse containers gereed in september 2017.

Vrijwillige inname grijze container

Bewoners krijgen de mogelijkheid om op vrijwillige basis hun grijze container in te leveren op het moment dat de ondergrondse containers in hun deelgebied gereed zijn. Huishoudens die hier geen gebruik van willen maken houden hun grijze container tot uiterlijk 1 januari 2018.

Beckum/Oele

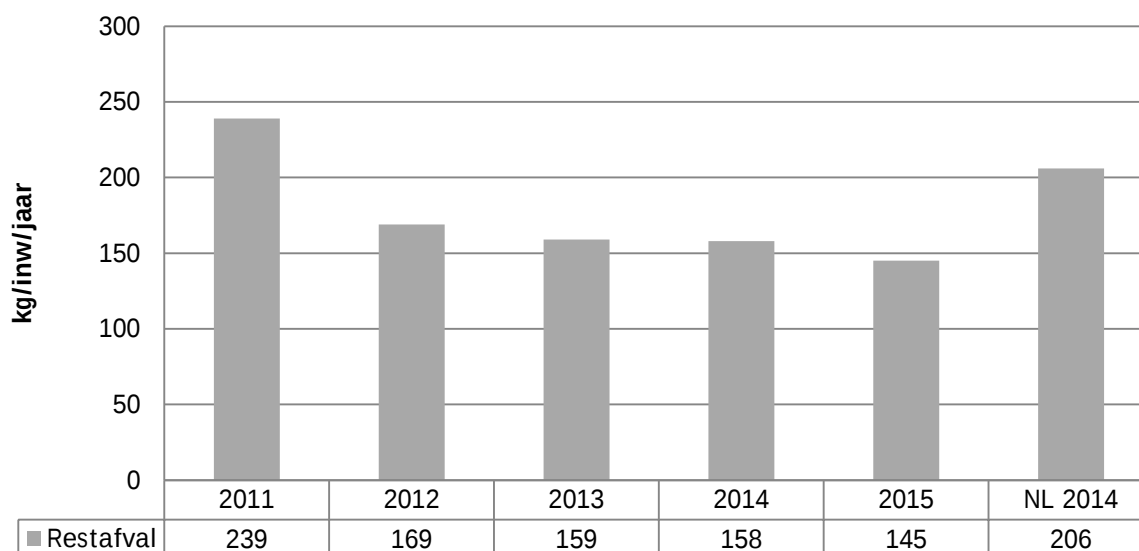
Met de bewoners(organisaties) in Beckum en Oele is vooruitlopend op de rest van Hengelo alvast een drietal locaties geselecteerd voor ondergrondse containers. Op verzoek van de bewoners willen wij deze rond de zomer gaan aanleggen. In oktober krijgen bewoners dan de mogelijkheid om hun grijze container in te leveren.

3.Inzamelresultaten

De beleidsontwikkelingen van de afgelopen jaren hebben met name invloed op de stromen restafval, verpakkingen en oud papier. In dit hoofdstuk zoomen we nader op de inzamelresultaten van deze stromen in.

3.1 Flinke afname restafval

De hoeveelheid restafval per inwoner is sinds de invoering van Diftar in 2012 flink afgenomen. Zoals onderstaande grafiek illustreert is de hoeveelheid restafval per inwoner gedaald van 239 kg in 2011 naar 145 kg in 2015.

Op grond van de inzamelresultaten van het eerste kwartaal van 2016 verwachten wij een verdere daling van de hoeveelheid restafval tot ongeveer 125 kg per inwoner. Daarmee zetten we opnieuw een belangrijke stap op weg naar onze ambitie van een afvalloos Hengelo (max. 50 kg restafval per inwoner) in 2030!

Aantal aanbiedingen 1^e kwartaal 2015 (jan-feb-mrt-totaal)

240 liter grijs	17.938	14.849	16.433	49.220
140 liter grijs	5.058	4.154	4.788	14.000
240 liter groen	2.547	2.415	5.420	10.382
140 liter groen	5.773	5.093	10.169	21.035
240 liter verpakkingen	-	-	-	-
30 liter ondergrondse containers	34.815	31.831	34.637	101.283

Aantal aanbiedingen 1^e kwartaal 2016 (jan-feb-mrt-totaal)

240 liter grijs	13.651	11.899	11.007	36.557
140 liter grijs	3.890	3.518	3.316	10.724
240 liter groen	2.366	2.809	5.331	10.506
140 liter groen	5.144	6.117	10.693	21.954
240 liter verpakkingen	7.348	11.282	12.593	31.223
30 liter ondergrondse containers	32.595	31.042	32.527	96.164

3.2 Positief effect verpakkingencontainer

De invoering van de verpakkingencontainer bij laagbouwoningen heeft geleid tot een forse toename van de hoeveelheid huis-aan-huis ingezameld verpakkingenmateriaal (379 ton in het 1^e kwartaal 2016 (36 kg per inwoner) t.o.v. 289 ton in het eerste kwartaal 2015 (25 kg per inwoner).

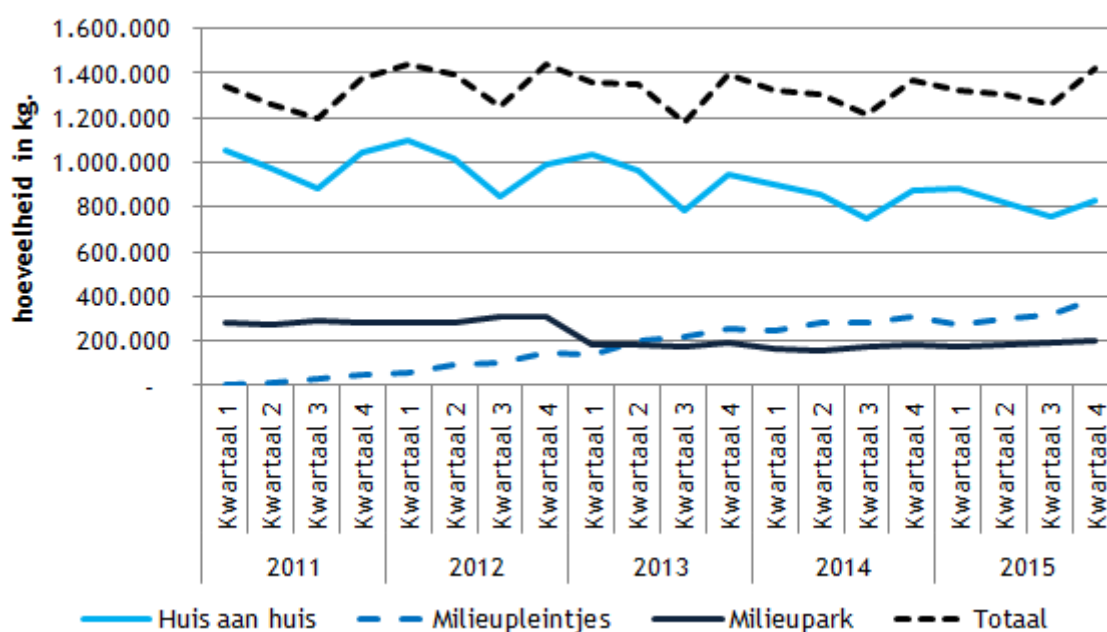
Ook de hoeveelheid bij de milieupleintjes aangeboden verpakkingenmateriaal is toegenomen (271 respectievelijk 243 ton). De oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat hoogbouw niet meer huis-aan-huis wordt opgehaald.

Wij verwachten dat de inzameling in 2016 kostenneutraal is. Richting 2019 moet rekening worden gehouden met een lagere vergoeding. De opbrengsten komen onder druk te staan. Dit vraagt om verdere verbetering van de efficiency. Zo werkt Twente Milieu inmiddels meer met goedkopere zijladers.

3.3 Oud Papier

De hoeveelheid ingezameld papier in Hengelo is de afgelopen jaren stabiel rond de 65 kg per inwoner. Wel is er een verschuiving te zien in de hoeveelheden papier die door de verenigingen huis-aan-huis worden ingezameld en de hoeveelheden die bij de brengvoorzieningen worden aangeboden. Wij leggen de prioriteit bij de dienstverlening : burgers moeten op elk moment van hun papier afkunnen. De bovengrondse blauwe containers voorzien duidelijk in een behoefte.

3.4 Papier

Zoals bovenstaande grafiek illustreert neemt de hoeveelheid huis-aan-huis ingezameld papier af. Deze trend zet zich in 2016 versterkt voort.

Oud papier	1 ^e kwartaal 2014	1 ^e kwartaal 2015	1 ^e kwartaal 2016
Huis-aan-huis	900 ton	880 ton	780 ton
Brengen	420 ton	440 ton	560 ton
Totaal	1320 ton	1320 ton	1340 ton

Op basis van de cijfers van het eerste kwartaal houden wij rekening met een daling van de inkomsten van de verenigingen van circa 10 %. We zijn aan het kijken of er alternatieve werkzaamheden op het gebied van afval zijn voor de verenigingen.

Mede door de relatief hoge papierprijs is de inzameling in 2015 kostenneutraal geweest.

4.Zwerfafval, bijplaatsingen en dump

Wij vinden het jammer dat een deel van onze inwoners afval op verkeerde tijden of locatie aanbiedt. Om dit tegen te gaan zetten we een mix van instrumenten in, de 4 V's. Naast verbaliseren (handhaving), zijn dit voorzieningen, voorlichting en verwijderen van aangetroffen afval.

De problematiek concentreert zich met name rond een aantal hotspots in de stad. De komende periode gaan we samen met de SWB en Stadstoezicht hier extra op inzetten.

Boetes en waarschuwingen afdeling Stadstoezicht

In de eerste vier manden van 2016 zijn 32 boetes en 35 geregistreerde waarschuwingen uitgedeeld door de afdeling Stadstoezicht. Over heel 2015 waren dit 156 boetes en 141 waarschuwingen.

Kosten opruimen illegale afvaldump en zwerfafval

De kosten zijn de afgelopen jaren gestegen vanwege opruimkosten als gevolg van bijplaatsingen van grof huishoudelijk afval naast de ondergrondse afvalcontainers. Deze problematiek concentreert zich rondom een aantal hotspots in de wijken Hengelose Es, Berflo Es en Klein Driene.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de totale kosten per jaar voor het opruimen van illegaal bijgeplaatst afval (Twente Milieu) en de bij ondergrondse containers foutief aangeboden plastic zakken met fijn restafval (SWB).

	Totale kosten	Kosten Twente Milieu	Kosten SWB
2011	€ 105.809	€ 36.209	€ 69.600
2012	€ 107.708	€ 36.644	€ 71.064
2013	€ 148.006	€ 73.520	€ 74.480
2014	€ 189.000	€ 115.100	€ 73.900
2015	€ 195.606	€ 114.956	€ 80.650

5. Flankerend beleid

5.1 Recycle en restore functie op het milieupark

De raad heeft een voorbereidingskrediet van € 100.000,- beschikbaar gesteld voor de realisatie van een recycle en restore functie op het milieupark aan de Wegtersweg. Er is een projectorganisatie samengesteld met alle betrokken partijen (gemeente, Kringloop, Twente Milieu, SWB). Besluitvorming over de haalbaarheid van het project zal voor de zomer van 2016 plaatsvinden.

5.2 Communicatie en bewustwording

Het is mooi om te zien dat bewoners (oud en jong!) actief met ons meedenken bij het tot stand brengen van een Afvalloos Hengelo. Zo is in Beckum/Oele is een actieve werkgroep, die samen met de gemeente een plan heeft uitgewerkt voor de invoering van omgekeerd inzamelen. Zijn we in gesprek met scholen en scholieren. En doen er tientallen Hengelose gezinnen mee aan de actie 100 dagen afvalvrij van Twente Milieu.

Hieronder een overzicht van een aantal lopende acties:

Opschoondag 19 april 2016

Op 19 april 2016 vond de jaarlijkse Landelijke Opschoondag plaats. Tijdens deze dag werd extra aandacht gevraagd voor (zwerf)afval in Hengelo. Een terugblik treft u als bijlage bij deze monitor aan.

Schriklicht bij milieupleintjes

In combinatie met Enschede en Almelo wordt een pilot schriklicht uitgevoerd. In totaal zijn 10 lampen geplaatst. Vooralsnog lijkt het schriklicht niet tot een vermindering van de overlast te leiden.

De proef wordt de komende periode voortgezet. In de volgende monitor komen we hier op terug.

Beestenbende

De BeestenBende zijn duizenden kinderen die zich door het hele land inzetten voor een schone en prettige buurt. Inmiddels zijn er in Hengelo 39 kinderen lid van de Beestenbende. 28 mei is er een grote Beestenbendedag in het Dolfinarium.

Er is gekozen om de Beestenbende op kinderen (en indirect dus ook de ouders) in de Hengelose Es te richten. Bewoners van deze wijk zijn via de reguliere communicatiekanalen moeilijk te bereiken.

Gemeente en Welbions hebben de scholen in de Hengelose Es bezocht om het afvalbeleid in breder perspectief te plaatsen. Dit heeft er toe geleid dat de Beestenbende in september in ieder geval ook naar de Annie MG Schmidt school kan. De overige 3 scholen passen het in hun programma/thema's in.

Pimpen containers

Op drie locaties (Beursstraat en beide kanten van Thiemsbrug) zijn de oranje en blauwe containers gepimpt met foto's van Hengelo. Drie inwoners hebben zich gemeld voor het restylen van containers in hun wijk of buurt.

Voorlopers

Om te controleren of de verpakking containers de juiste fractie bevatten worden zogenoemde voorlopers ingezet. Deze werknemers, via de kaartenbak van de gemeente Hengelo (sociale zaken) en de SWB geselecteerd, lopen met de wagens van Twente Milieu mee tijdens de verpakkingsronde om de inhoud ervan te controleren.

Onze eerste conclusie is dat de verpakkingencontainer over het algemeen netjes wordt gebruikt. De eerste maanden zijn ongeveer 100 kaarten verkeerd aanbieden per maand (op 27.000 huishoudens) uitgedeeld.

Het project loopt nog door tot eind 2017.

De meeste hoogbouwwoonings hebben geen groene container. Bewoners kunnen hun etensresten niet kwijt en gooien ze bij het restafval. Zo'n 40 kg per inwoner per jaar verdwijnt bij het restafval. En dat is jammer, want afval is grondstof.

Daarom start de gemeente Hengelo in juni een proef met een moderne variant van de schillenboer. Drie keer per week gaan we met bakfietsen op pad om in de Binnenstad, Thiemsland en de Hengelose Es bij hoogbouw etensresten in te zamelen. Inmiddels hebben zich al zo'n 400 deelnemers gemeld.

De etensresten worden naar de Groentuin gebracht. De SWB maakt er compost van om de bodem te verrijken. De compost gaan we gebruiken in de Stadstuin aan de Marskant, de Groentuin, de Biologische Moestuin, gemeenteplantsoenen én de Stadstuin Marskant. En de opbrengst van de stadstuin gaat weer naar de Voedselbank. Een echte Win-Win situatie dus!

6. Aandachtspunten komende periode

Hengelo Panel

De komende periode willen we het Hengelo Panel ondervragen over afval en grondstoffen. Hoe bekend zijn de deelnemers met omgekeerd inzamelen? Welke tips willen ze ons meegeven?

Financiële effecten

De komende jaren zitten we in een transitie. Dit heeft ook effecten op de inkomsten en opbrengsten. Zo leidt de sterk afnemende hoeveelheid restafval tot een voordeel op de verwerkingskosten. Maar

missen we tegelijkertijd inkomsten. Daarnaast neemt de vergoeding die wij ontvangen op het ingezamelde verpakkingsmateriaal de komende jaren af. En is de papierprijs een onzekere factor.

Op dit moment worden de meerjarige effecten van 'Afvalloos Hengelo' en het omgekeerd inzamelen voor de afvalstoffenheffing nog nader onderzocht. Indien nodig komen we hier bij de begroting op terug.